EK: Danışma Kurulunun 12.03.2022 tarih ve 43 no.lu kararının eki

MEVDUAT VE KATILMA HESAPLARININ KUR ARTIŞLARINA KARŞI DESTEKLENMESİNE İLİŞKİN CUMHURBAŞKANI KARAR TASLAĞI HAKKINDAKİ DANIŞMA KURULU GÖRÜŞÜ

Taslak Maddesi	Görüş ve Değerlendirme
Hazine desteğinin kullandırılmasına ilişkin genel şartlar **MADDE 5-** (4) Bu maddede sayılan asgari ve azami faiz oranları, katılım bankalarının bu Karar kapsamında açacağı KKH'ler açısından katılım bankacılığı ilke ve standartları doğrultusunda kıyasen uygulanır.	**Danışma Kurulu oybirliğiyle madde 5 (4)'ün aşağıdaki şekilde değiştirilmesini gerekli görmüştür.** **MADDE 5-** (4) Katılım bankalarının bu Karar kapsamında açacağı KKH'ler açısından sağlanacak getirinin TCMB'nin katılım bankaları ile açık piyasa işlemleri kapsamında yaptığı bir hafta vadeli geri satım vaadi ile alım işlemlerinde oluşan maliyetten düşük olması halinde aradaki farkı katılım bankacılığı ilke ve standartları doğrultusunda katılım bankası karşılayabilir, karşılanmayan kısım için Bakanlık hazine desteği sağlamaz.
Hesabın vadeden önce kapatılması **MADDE 7-** (1) b) Hesabın kapatıldığı tarihteki kurun, vade başında esas alınan kurdan düşük olması durumunda; hesabın vadeden önce kapatıldığı tarihteki kur üzerinden hesap bakiyesi güncellenir. Aradaki fark banka tarafından TCMB'nin ilgili destek hesabına aktarılır.	**Danışma Kurulu oyçokluğuyla madde 7/1-(b)'nin Katılım Bankacılığı ilkelerine uygun olduğunu değerlendirmiştir. Kurulun konuyla ilgili görüşü aşağıdaki gibidir:** Vadeden önce hesabın kapatılması halinde; hesabın kapatıldığı tarihteki kurun, vade başında esas alınan kurdan düşük olması durumunda; hesabın vadeden önce kapatıldığı tarihteki kur üzerinden hesap bakiyesinin güncellenerek aradaki farkın banka tarafından TCMB'nin ilgili destek hesabına aktarılması ülke ekonomisinin mevcut durumu ve bu hesapları açmaya olan zorunluluk dikkate alındığında katılım bankacılığı ilkelerine aykırı olmadığı söylenebilir.

Danışma Kurulu Üyesi Prof. Dr. Ertuğrul Boynukalın'ın muhalefet şerhi
7/1-b maddesi Katılım Bankacılığı ilkelerine uygun değildir; Kanun taslağı 7 (1) -b maddesinde yer alan; "hesap sahiplerince vadeden önce hesabın kapatılması halinde hesabın kapatıldığı tarihteki döviz kurunun vade başında esas alınan kurdan düşük olması durumunda, (TL olan) hesap bakiyesinin düşük olan döviz kurundan güncellenmesinin" hesap açılması sırasında şart koşulması, taraflarca vadeli bir sarf (para mübadelesi) işlemi; dolayısıyla vade faizinin kabulü anlamına geldiğinden bu tür bir hesap sözleşmesi katılım finansı ilkelerine uygun değildir. Diğer bir açıdan Katılım bankaları bünyesinde mudarebe hükümleri esas alınarak açılan katılım hesaplarının vadeden önce kapatılması mudarebe ortaklığının feshi mahiyetinde olup, İslam hukukuna göre bu durumda sermaye sahibine ana parasının herhangi bir kesinti yapılmadan iade edilmesi gerekir. Bu itibarla vadeden önce hesabın kapatılması halinde ya hesap sahiplerine (TL olan) ana paraları- düşük kura göre güncellenmeden aynen ödenmeli veya vadeden önce hesapların kapatılmasının -düşük kurdan döviz almaya yönelme gibi- doğuracağı riskler bertaraf edilmek isteniyorsa, bu

husus (katılım hesabı tip sözleşmelerinde de yer aldığı şekliyle) hesapların vade dolmadan kapatılmasına muvafakat edilmemesi yoluyla temin edilmelidir. Bu uygulamanın vadesinden önce para çekmeye ihtiyaç duyabilecek geniş kesimlerin KKH açma yönelimlerini olumsuz etkileyeceği düşünülüyorsa, söz konusu husus belli bir limit üzerindeki hesaplar için şart koşulabilir. Bu seçeneğin ekonomik açıdan işlevsel ve kabul görür olmaması durumunda bir taraftan "vadeli sarf (para mübadelesi) işleminin şart koşulması" mahzurunu gidermek ve hesap sahibine ana parasının kesintisiz ödenmesini temin etmek; diğer taraftan kamu menfaati gözetilerek, kurun düşmesini suistimal edebilecek hesap sahiplerini engellemek için TCMB adına ana paradan bağımsız olarak hesap sahibinden cezai şart mahiyetinde kur farkı kadar bir meblağı tahsil etmeyi sağlamak amacıyla taslağın 7. (1) maddesine katılım bankalarınca açılacak KKH hesaplarına özel olarak aşağıdaki fıkranın eklenmesini teklif ediyorum:

7 – (1) - c:
Katılım bankalarında açılan KKH'ların vadeden önce kapatılması halinde ana para dışında kâr payı vesair herhangi bir ek getiri ödemesi yapılmaz. Hesabın kapatıldığı tarihteki kurun, vade başında esas alınan kurdan düşük olması durumunda hesabın vadeden önce kapatıldığı tarihteki kur dikkate alınarak bulunan kur farkı banka tarafından TCMB'nin ilgili destek hesabına aktarılır.